

Rättelse * av beslut enl 26 § förvaltningslagen
(FL 1986:223) den 20 juni 2018

/Madeleine Olofsson

Mölndals kommun

skola@molndal.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Almåsskolan
i Mölndals kommun

Uppföljning av tillsyn i Almåsskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Almåsskolan under vårterminen 2017 och fattade beslut för skolan den 25 april 2017. I beslutet konstaterades brister inom området *Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*. Efter uppföljning av beslutet under hösten 2017 konstaterades att bristen kvarstod och Mölndals kommun förelades därför på nytt i beslut den 9 januari 2018 att avhjälpa bristen i verksamheten.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av bristen som framkom i beslutet den 9 januari 2018. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Mölndals kommun inkom med 27 mars 2018 och ett uppföljningsbesök vid skolan den 27 april 2018.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Mölndals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Föreläggande	2018-08-20 2018 09 28

*

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälppt påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa dessa brister.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mölndals kommun att senast den 28 september 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Mölndals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Rektorn ska se till att eleverna, i alla ämnen och klasser, tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Tidigare beslut

I Skolinspektionens tillsyn av Almåsskolan 4-9 under vårterminen 2017 framkom att det inte var studiero i vissa klasser på skolan. I beslut den 25 april 2017 förelade Skolinspektionen därför Mölndals kommun att vidta åtgärder för att säkerställa att elever i samtliga klasser vid Almåsskolan får studiero under lektionerna.

Vid Skolinspektionens uppföljning av vidtagna åtgärder under höstterminen 2017 framkom att det fortfarande inte var studiero i alla klasser på skolan. I

uppföljningsbeslut den 9 januari 2018 förelade Skolinspektionen på nytt Mölndals kommun att vidta åtgärder för att säkerställa att elever i samtliga klasser vid Almåsskolan får studero under lektionerna. Av beslutet framgick att huvudmannen senast den 27 mars 2018 skulle inkomma med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa bristen.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Den 27 mars 2018 inkom huvudmannen med en redovisning av åtgärder. I denna redovisning skriver kommunen att arbetet med att åtgärda bristen skett inom fem olika områden. Kommunen beskriver att ämneslag och arbetslag har haft fokus på extra anpassningar och studero i syfte att utveckla undervisningen och lärmiljön genom kollegialt lärande, så att studieron utvecklas och säkerställs i samtliga klasser och ämnen. Kommunen beskriver vidare att skolledningen från resultatet av föregående enkät initierat åtgärder för tre lärare; en lärare har getts handledning och resursförstärkning/mentorskap i klassrumssituationen, en lärare har getts handledning och mentorskap och i det tredje fallet har klassrumsobservation följt av samtal genomförts. Redovisningen anger vidare att elevrådet har involverats gällande skolans ordningsregler och konsekvenser av dessa. Skolledningen, tillsammans med elevrådets styrelse, kommer efter att förslaget varit ute på remiss i klasserna att fatta beslut om en konsekvenstrappa vid förseelse mot skolans ordningsregler. Kommunen redogör vidare att skolledningen vidtagit flera disciplinära åtgärder i form av allvarssamtal, avstängning och placering vid annan skolenhet för ett antal elever under perioden november 2017 till mars 2018. Slutligen beskriver kommunen att skolledningen tillsammans med elevhälsan fördelat om de pedagogiska resurserna samt att en elevassistent tillsatts i en av klasserna där det fanns brister i studieron.

Huvudmannen anger också i sin redovisning att det har gjorts en uppföljningsenkät under vecka 12 med elever och personal på skolenheten. Enkäten visar, enligt huvudmannens redovisning, att 90 procent av pedagogerna anger att det är studero på lektionerna och 35 procent anger att studieron har förbättrats sedan föregående termin. Eleverna anger, enligt redovisningen, att 60 procent av eleverna anser att det är studero på lektionerna och 80 procent anger att studieron har blivit bättre eller är oförändrad jämfört med föregående termin. Utöver enkäten så har, enligt vad som framkommer i redovisningen, även ett antal klassrumsbesök gjorts.

Skolinspektionens utredning vid uppföljning

Vid uppföljningsbesöket den 27 april 2018 intervjuade Skolinspektionen två olika elevgrupper med representanter från samtliga årskurser vid skolenheten samt gjorde lektionsobservationer. Av intervjuerna framkommer att studieron har blivit bättre för några klasser men för flera klasser har studieron blivit sämre än föregående termin. Det finns elever i samtliga årskurser som anger att studieron brister men även elever som säger att studieron har blivit mycket bättre än tidigare. Eleverna beskriver att det finns elever som stör undervisningen genom att bråka med andra elever, prata högt, göra miner och ljud eller gå runt i, eller in och ut ur, klassrummet. Detta bekräftas också av Skolinspektionens lektionsobservationer. Det framgår vidare av intervjuerna att studieron skiljer sig åt mellan olika klasser och ämnen, i några klasser har det blivit bättre men en klass har haft mycket vikarier och Skolinspektionen får beskrivet för sig att det är stökigt hela tiden och på varje lektion. Eleverna säger att de ibland inte kan koncentrera sig på skolarbetet men det varierar mellan olika klasser.

Eleverna berättar att lärarna inte arbetar på samma sätt för att skapa studiero och att reglerna är olika för olika årskurser. I några årskurser ger lärarna eleverna varningar och i de flesta fall är det tre varningar som ska ge kvarsittning men i en klass räcker det med en varning. Eleverna säger att det finns elever som har fått tio varningar men att det inte har lett till några konsekvenser. Det har enligt eleverna bara lett till konsekvenser vid ett tillfälle. Men då, säger eleverna vidare, fick eleverna baka med sin lärare under den tiden som de skulle ha kvarsittning. Eleverna berättar vidare att i en årskurs började lärarna med varningar förra terminen och i en klass började lärarna för en vecka sedan. Eleverna berättar att det finns lärare som nästan aldrig säger till eleverna utan bara låter eleverna som stör fortsätta.

Elevhälsan berättar att studieron på skolan är bättre än vad det varit under höstterminen och att strukturen på lektionerna har blivit bättre, det är tydligare ramar i klassrummet. De säger vidare att de verkligen har arbetat för att skapa studiero för de elever som behöver det särskilt. Elevhälsan säger att de insatser som skolan gjort har lett till att det är mindre spring på lektionerna och att lärarna klarar av att lösa de situationer som uppstår. Det berättar att det är när det kommer in vikarier som det blir problem med studieron. Elevhälsan känner inte igen beskrivningarna som elever ger av bristande studiero i några klasser och de säger även att de inte känner igen att det som händer i en klass sker på lektionerna utan att det är mer på rasterna. Elevhälsan beskriver att studieron i en annan klass har blivit bättre än vad den var i tidigare årskurser men att det har gungat lite. De säger att klassen är sårbar och i behov av en fast hand och någon som står upp och står kvar.

Elevhälsan berättar att den enkät som gjorts under terminen visar att en låg andel av eleverna upplever att det är studiero och en hög andel lärare som upplever att det är studiero. Någon analys av resultatet har elevhälsan än inte varit delaktiga i.

Lärarna som undervisar i årskurs 4-7 uppger i intervju att de arbetat med att ha tydliga upplägg på lektionerna med uppstart och avslut och att de arbetar mycket med mål och syfte. Lärarna som undervisar i årskurs 7-9 har arbetat mycket med motivation och med att fånga elevernas intressen. Lärarna beskriver att studieron på skolan är bättre än vid Skolinspektionens tidigare besök och några lärare säger att studieron var bra redan föregående termin. Lärarna berättar att det i en klass där det tidigare var oroligt har blivit jättebra studiero och att eleverna har hittat varandra. Lärarna berättar vidare att i en årskurs har eleverna börjat lära känna varandra vilket är positivt, de säger vidare att de inte delar elevernas bild av att studieron har blivit sämre men säger att eleverna vågar diskutera och prata med varandra mer men att det är lugnare i klassrummet. Lärarna känner inte heller igen den bild där elever i en klass gör miner och ljud samt pratar över klassrummet. Gällande en annan klass beskriver lärarna att klassen är stökig och har haft problem sedan två år tillbaka och att eleverna har haft otur med sjukskrivningar och många lärarbyten. Lärarna berättar att man måste lära känna eleverna och få struktur i gruppen vilket kräver tid och engagemang och säger vidare att de är på väg dit. Lärarna berättar att klassen ibland haft fem vikarier på en vecka. Lärarna berättar vidare att när klassen väl arbetar så arbetar de och att det som är stökigt sker utanför lektionstid. Lärarna berättar att mentorerna under hösten arbetat med klassen vilket gett positivt resultat.

Rektorn säger att studieron överlag är bättre i samtliga klasser på skolan och att de insatser som gjorts har gett goda resultat. Hon säger att eleverna får den studiero som de har rätt till men bekräftar att det inte alltid är studiero i vissa klasser eller grupper. Rektorn säger vidare att skolan når fram i den kompensatoriska miljön och att de inte hade kunnat göra mer än vad de gjort för de klasser där studieron brister. Rektorn beskriver att i en av årskurserna där det tidigare varit oroligt har det skett en jättestor förändring. Hon säger att skolan arbetat med studieron i en klass i flera år och att det för ett tag sedan fungerade bättre men av olika orsaker har det varit mycket vikarier i klassen, framförallt de senaste veckorna. Rektorn säger vidare att när det är vikarier utifrån som undervisar klassen så kan de inte garantera studieron.

Rektorn säger att hon känner igen den bild som några av eleverna ger men inte den bild som andra elever ger. Hon säger att det som eleverna beskriver i en klass inte sker på lektionerna utan på rasterna och kanske följer med in på lektionerna ibland. Hon bekräftar att det inte fungerar så bra i vissa ämnen.

Hon berättar att pedagogerna har lagt ner mycket tid och kraft på att arbeta med konflikthantering i klassen och att elevhälsan har varit inblandade. Rektorn säger vidare att i några klasser har lärarna fokuserat mycket på uppstarten eftersom klasserna var nya.

Rektorn berättar att analyser av den enkät som gjorts har hon gjort själv. Rektorn berättar att de blev förvånade över resultatet på enkäten och över hur hårda eleverna är i sin bedömning och tolkning av studiero, hon beskriver att eleverna inte anser att det är studiero om det inte är helt tyst på lektionerna.

Vid Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer flera exempel på bristande studiero och även exempel på ett hårt språkbruk elever emellan som inte kommenteras av undervisande lärare. I intervjuer med elevhälsa och rektor ställs frågor om elevernas språkbruk och det framkommer att det inte finns några insatser för att komma tillrätta med det. Elevhälsan säger att språkbruket har blivit bättre och är godtagbart i de högre årskurserna men att det i de lägre årskurserna kan bli bättre. Rektorn säger att språkbruket inte är något som de arbetar med på skolan och att hon inte har fått till sig att det skulle vara ett problem. Både rektorn och elevhälsan säger att ungdomar pratar med mer svordomar idag.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning

Skolinspektionen bedömer att skolmiljön vid Almåsskolan fortfarande inte motsvarar skollagens krav på att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras studiero. Skolan och huvudmannen har vidtagit en del åtgärder för att skapa studiero och i vissa klasser har studieron förbättrats. Trots vissa förbättringar så visar tillsynen dock att det fortfarande är bristande studiero i några klasser vilket kan inverka negativt på elevernas möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen. Att alla elever inte tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero strider mot författningarnas krav. Skolinspektionen konstaterar därför att tidigare påtalade brister kvarstår och huvudmannen därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa dessa brister.

Motivering till val av verktyg

Då verksamheten vid Almåsskolan i Mölndals kommun inte uppfyller de krav som ställs i författningarna föreligger skäl att förelägga Mölndals kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslut

2018-06-19

8 (8)

Dnr 43-2017:1987

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larsson
Enhetschef

Madeleine Olofsson
Föredragande/Utredare